

เทคนิคพื้นฐานการใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller Basics)

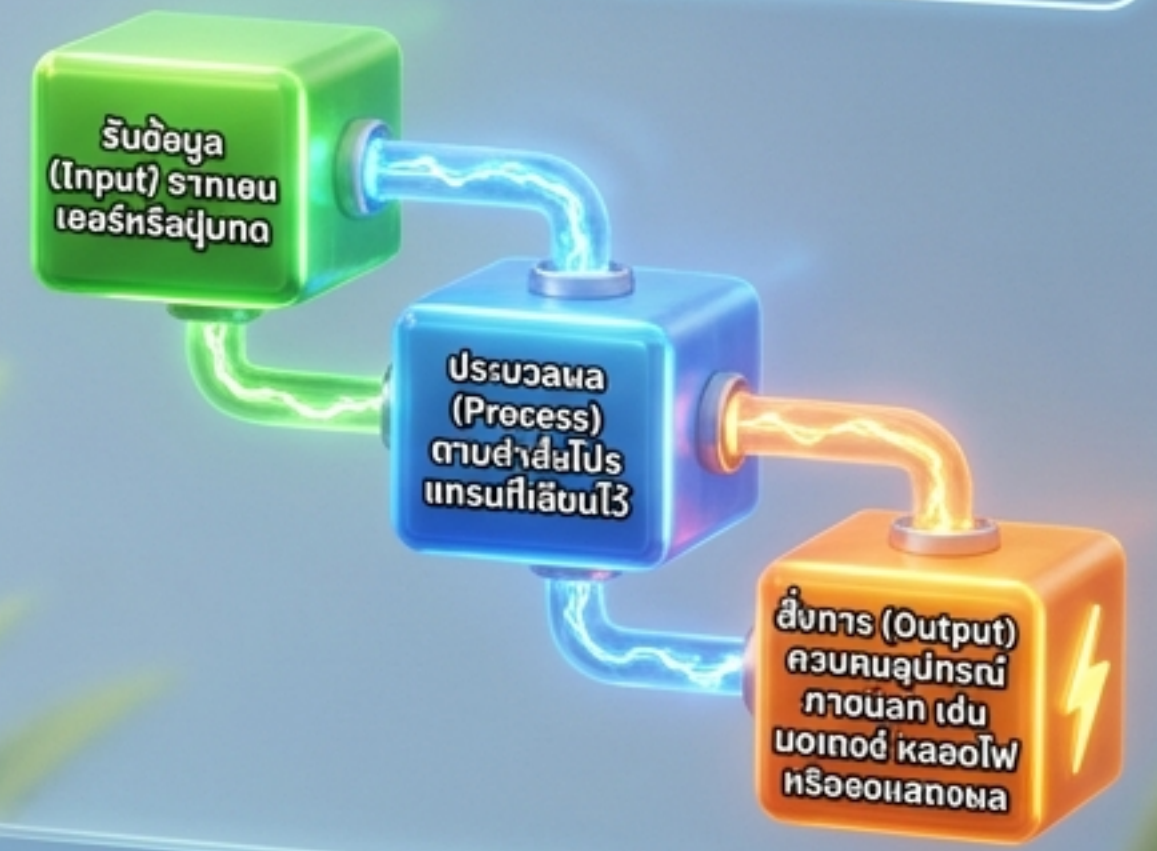
ตะลุยด่านสถาปัตยกรรมสมองกลฝังตัว

รายวิชา ไมโครคอนโทรลเลอร์ | สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยรัตนบุรี
ผู้สอน : นายจิระศักดิ์ ช่วงโชติ (อาจารย์เจมส์)

ไมโครคอนโทรลเลอร์ (MCU) คืออะไร?

ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller หรือ MCU) คือ คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ที่ถูกสร้างขึ้นมาเบ็ดเสร็จในชิปไอซีเพียงตัวเดียว (Single-Chip Computer) ทำหน้าที่เป็น สมอกล ควบคุมการทำงานของระบบอัตโนมัติต่างๆ

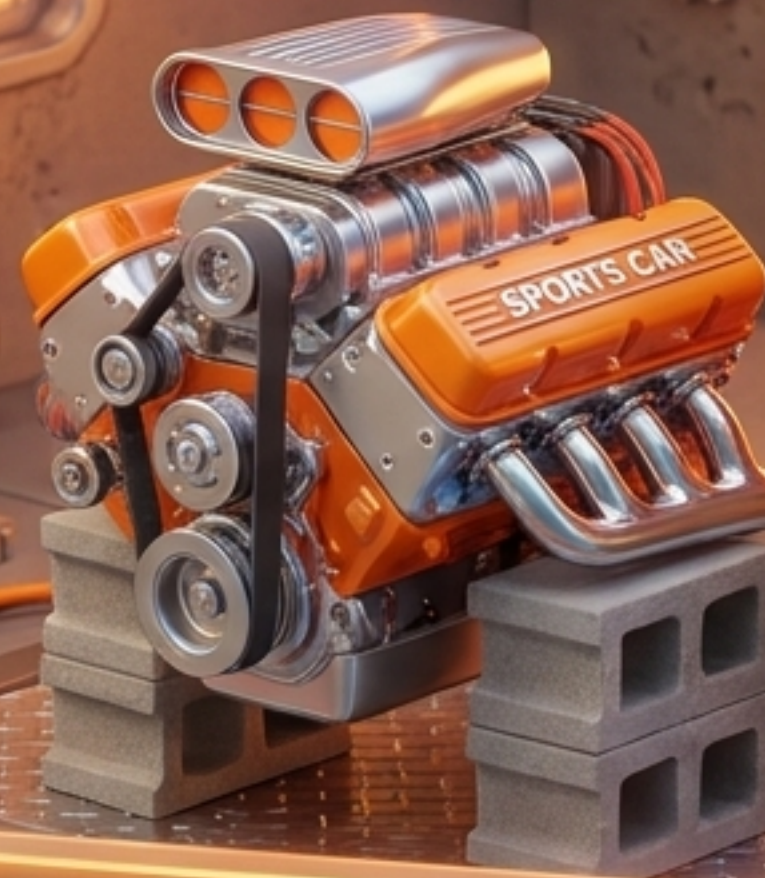
MCU vs. Microprocessor

(ความแตกต่างที่ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ต้องรู้!)

ไมโครคอนโทรลเลอร์ (MCU)

เปรียบเทียบ: มีดพับสวิส (ครบจบในตัวเดียว)
โครงสร้าง: มี CPU, RAM, ROM และ I/O Port รวมอยู่ในชิปเดียว
สถาปัตยกรรม: มีทั้งแบบ Harvard (แยกหน่วยความจำโปรแกรมและข้อมูล)
จุดเด่น: ประหยัดพลังงาน, วงจรเล็ก, เหมาะกับงานเฉพาะทาง (Embedded Systems)

ไมโครโปรเซสเซอร์ (Microprocessor)

เปรียบเทียบ: เครื่องยนต์สปอร์ต (แรงแต่ต้องมีชิ้นส่วนอื่นประกอบ)
โครงสร้าง: มีแค่ CPU ต้องต่อ RAM, ROM และ I/O ภายนอกเพิ่ม
สถาปัตยกรรม: แบบ von Neumann (ใช้หน่วยความจำร่วมกัน)
จุดเด่น: ประสิทธิภาพสูง, ใช้ใน PC หรือ Server

ผังโครงสร้างภายใน MCU (The World Map)

ไมโครคอนโทรลเลอร์ทุกตัว
มีโครงสร้างหลัก 5 ส่วน
ที่ทำงานร่วมกันผ่านทาง
เดินข้อมูลที่เรียกว่า
บัส (System Bus):

Memory
(หน่วยความจำ)

แหล่งเก็บโปรแกรมและข้อมูล

CPU
(หน่วยประมวลผลกลาง)

สมองห่านตาม
สมองกลคิดคำนวณ

Clock (สัญญาณนาฬิกา)
& Peripherals

ตัวให้สัญญาณนาฬิกา
และอุปกรณ์ต่อพ่วง

I/O Port
(พอร์ตเชื่อมต่อ)

I/O Port
(พอร์ตเชื่อมต่อ)

ประตูสู่การติดต่อภายนอก

หัวใจและจังหวะชีวิต (CPU & Clock)

Oscillator / Clock

1. CPU (Central Processing Unit):

ทำหน้าที่ประมวลผลทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์ (ALU) อ่านคำสั่งและสั่งการส่วนอื่นๆ ทั้งหมด

2. วงจรกำเนิดสัญญาณนาฬิกา (Clock):

เป็น จังหวะหัวใจ ของ MCU
ความถี่สูง = จังหวะเร็ว = ประมวลผลได้เร็วขึ้น
เช่น MCU ความถี่ 20 MHz หมายถึงสามารถทำงานได้ถึง 20 ล้านคำสั่งต่อวินาที!

โซนหน่วยความจำ (Memory: ROM vs RAM)

1. Program Memory (ROM / Flash)

หน้าที่: เก็บโค้ดโปรแกรมหลัก (Long-term)
คุณสมบัติ: Non-volatile (ไฟดับ ข้อมูลไม่หาย)
เพิ่มเติม: EEPROM ใช้เก็บข้อมูลสำคัญที่ต้องการ
จำไว้แม้ปิดเครื่อง (ลบ/เขียนใหม่ได้)

2. Data Memory (RAM)

หน้าที่: กระดาษทด พื้นที่พักข้อมูลชั่วคราวขณะคำนวณ
คุณสมบัติ: Volatile (ไฟดับ ข้อมูลหายเกลี้ยง!)
ถ่ายโอนข้อมูลได้เร็วกว่า ROM มาก

ประตูสู่โลกภายนอก (I/O Ports & Peripherals)

Analog

ADC Machine

Digital

Digital I/O: สัญญาณดิจิทัล (0 และ 1 / Low และ High)
สำหรับสวิตช์และหลอดไฟ LED

ADC (Analog to Digital Converter): วงจรแปลงสัญญาณ
อนาล็อก (เช่น ความสว่าง, อุณหภูมิที่ค่าต่อเนื่อง) ให้เป็นตัวเลข
ดิจิทัล ที่ CPU เข้าใจได้

PWM (Pulse Width Modulation): การจำลองสัญญาณ
อนาล็อกโดยใช้ดิจิทัล เพื่อหรี่ไฟ หรือควบคุมความเร็วมอเตอร์

วิวัฒนาการ MCU (Level 1 ถึง 3)

Level 1: Z-80

ยุคบุกเบิก เป็นแค่ CPU เล็กๆ
ต้องต่ออุปกรณ์ I/O เพิ่มเพียบ
บอร์ดใหญ่เทอะทะ

Level 2: MCS-51

จุดเริ่มต้นของไมโครคอนโทรลเลอร์ที่แท้จริง
รวมทุกอย่างในชิปเดียว
แต่ยังเขียนโปรแกรมยาก

Level 3: PIC

इटกลุ่มทลาย!
พัฒนาพอร์ตต่อพ่วงให้ดีขึ้น
มี EEPROM และมี Bootloader
โหลดโค้ดง่ายไม่ต้องใช้เครื่องโปรแกรมแยก

การปฏิวัติของ AVR (Level 4)

สถาปัตยกรรม

RISC:

สุดยอดความเร็ว!
ประมวลผล 1 คำสั่งต่อ
1 สัญญาณนาฬิกา

ประหยัดพลังงาน:

มีโหมดประหยัดพลังงาน
(Sleep Mode) ถึง 6 โหมด
ใช้ไฟต่ำสุดเพียง 1.5V

Power
Supervision

AVR CPU

Flash

SRAM

EEPROM

Power
Supervision

เชื่อมต่อ่าย:

รองรับการ Interface
ผ่าน USB
ได้สะดวกกว่ารุ่นเก่า

พัฒนาการก้าวกระโดดโดยบริษัท ATMEL
สร้างไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR
(เช่น ATmega48 / ATmega328)
ซึ่งกลายเป็นมาตรฐานใหม่ของวงการ!

ยุคสมัยของ Arduino (Open-Source Magic)

Arduino (อาร์ดูอีโน) นำชิป AVR มาพัฒนาต่อในรูปแบบ Open-Source ปฏิวัติวงการผู้เริ่มต้นและ Maker ทั่วโลก!

- **ง่ายกว่าเดิม:** มี Bootloader ในตัว เสียบสาย USB พิมพ์โค้ดลงบอร์ดได้ทันที
- **ภาษาที่เป็นมิตร:** ใช้ภาษา C/C++ ที่ปรับรูปร่างให้เขียนง่ายขึ้น (Arduino IDE)
- **ต่อยอดไร้ขีดจำกัด:** สามารถนำโมดูลเสริม (Shield) มาเสียบซ้อนทับเพื่อเพิ่มความสามารถได้ทันที (เช่น ควบคุมมอเตอร์, รีเลย์)

ทำความรู้จักครอบครัว Arduino

Arduino UNO R3
พระเอกตลอดกาล ยอดฮิตที่สุด
เหมาะสำหรับการเริ่มต้นเรียนรู้

Arduino Mega 2560
พี่ใหญ่ไปทางนี้!
พอร์ท Digital I/O 54 พอร์ต
เหมาะกับการโปรเจกต์ที่ซับซ้อน

Arduino Leonardo
8-pin ปรวมเวลาจัดการเชื่อมต่อ USB
ได้ในตัว จำลองเป็นเมาส์/คีย์บอร์ดได้

Arduino Pro Mini 328
จิ๋วแต่แจ๋ว! กัด ดัดพอร์ท USB
ออกเพื่อช่วยขนาดให้เล็กที่สุด
เหมาะสำหรับฝังในชิ้นงานจริง

สุดยอดบอร์ดแห่งยุค IoT (ESP32 & Raspberry Pi)

ESP32:

- บอร์ดราคาประหยัดที่เกิดขึ้นมาเพื่อ IoT (Internet of Things)
- มี Wi-Fi และ Bluetooth ในตัว!
- ประสิทธิภาพสูงมาก (SoC) ทนอุณหภูมิ -40 ถึง 125 องศา

Raspberry Pi:

- ขยับขึ้นจาก MCU กลายเป็น ไมโครคอมพิวเตอร์
- มีระบบปฏิบัติการ (Linux OS) ในตัว
- เหมาะกับงานประมวลผลภาพ, AI, หรือทำเป็น Smart TV/Server

เลือกบอร์ดไหนดี? (The Ultimate Choice)

เรียนรู้พื้นฐาน
โปรเจกต์ทั่วไป

ใช้งานที่ลุ่ม อุปกรณ์เสริมเยอะ
โค้ดตัวอย่างเยอะ
ไม่ดื้อดอตเน็ต

ทำอุปกรณ์ IoT
Smart Home

มี Wi-Fi/Bluetooth ในตัว
เชื่อมต่อคลาวด์และแอปมือถือได้ง่าย
ราคาถูก

ประมวลผลกล้อง AI
เป็น Server

พลังประมวลผลสูง
ระบบปฏิบัติการ Linux ได้
ต่อจอ HDMI ได้

ภาษาโปรแกรมสำหรับ MCU (Coding the Brain)

การจะสั่งให้ MCU ทำงาน ต้องเขียนโปรแกรม (Firmware) ลงไปในหน่วยความจำ

- ภาษายอดฮิต
มาตรฐานอุตสาหกรรม
- ทำงานได้รวดเร็ว
ถึงประสิทธิภาพฮาร์ดแวร์ได้สูงสุด

- เทรนด์ใหม่มาแรง! นำภาษา Python
ที่เขียนง่าย มาดัดแปลงให้รันบน MCU ได้
- เหมาะมากสำหรับผู้เริ่มต้น
หรือทำโปรเจกต์ IoT ที่เน้นพัฒนาไว

C / C++
(Arduino IDE)

MicroPython

บทสรุป: จากคิด สู่โลกจริง (Real-World Application)

ระบบสมองกลฝังตัวที่สมบูรณ์ จะทำงานเป็นวัฏจักร

1. Input (เซนเซอร์):
ตรวจจับความชื้นในดิน

2. Process (ไมโครคอนโทรลเลอร์):
ประมวลผลข้อมูลตามคิดที่อย่างอิเล็กทรอนิกส์ เขียนไว้

3. Output (ตัวส่งกำลัง / IoT):
สั่งปั๊มน้ำทำงาน และส่งแจ้งเตือน!

Level Up!

เตรียมตัวให้พร้อม...
ด่านต่อไป เราจะมาลงมือต่อวงจร
และเขียนโค้ดของจริงกัน!